

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges, idet 105 (S, V, KF, SF, RV, EL og CD) stemte for, 5 (FP) imod; 2 (DF) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Folketingets Ombudsmand vil få meddelelse om denne beslutning.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Forespørgsel nr. F 13:

Forespørgsel til finansministeren:

»Hvilke overordnede prioriteringer har regeringen i forhold til de kommende overenskomstforhandlinger på de områder, hvor staten skal forhandle overenskomster?«

Af Jette Gottlieb (EL) og Frank Aaen (EL).
(Forespørgslen anmeldt 2/10 96. Fremme af forespørgslen vedtaget 8/10 96).

Begrundelse

Jette Gottlieb (EL):

Formålet med denne her forespørgselsdebat er at få en overordnet diskussion af regeringens ansættelses-, løn- og personalepolitik, en diskussion af, hvordan disse hænger sammen med regeringens arbejdsmarkedspolitik og politik for den offentlige sektor i øvrigt.

Det er jo i overenskomstforhandlingerne, alle de fine principper skal finde deres konkrete udtryk. Smukke rapporter og perspektivrige hensigtserklæringer skal stå deres prøve den dag, hvor kroner og øre skal på bordet for at udmønte dem.

For en ordens skyld må jeg nok også hellere fortælle, hvad formålet med forespørgslen ikke er. Det er ikke formålet, at Folketinget skal føre overenskomstforhandlinger eller bare anfægte regeringens ansvar for denne opgave. Det er heller ikke formålet at gribe ind i regeringens rolle som arbejdsgiver, og det er slet ikke formålet at få finansministeren til at afsløre sin forhandlingstaktik forud for udvekslingen af krav.

Det, vi ønsker, er en redegørelse for, hvordan regeringen gennem overenskomstforhandlingerne vil udmønte sine egne ønsker og princip-

per for udviklingen på arbejdsmarkedet og i den offentlige sektor.

Besvarelse

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg er glad for fru Gottliebs præcision af, hvad der fra forespørgernes side ikke er formålet. Sagen er jo, at vi befinder os på et stadium i overenskomstforhandlingerne, hvor de endelige krav endnu ikke – heller ikke fra arbejdsgiver-side i den offentlige sektor – er formuleret.

Naturligvis har vi i Finansministeriet gjort os en række overordnede overvejelser om temaer, som staten som arbejdsgiver skal sætte på dagsordenen. Disse overvejelser og de analyser, der ligger bag ved, er optrykt i publikationen »Lønpolitik 1996«, der blev udsendt i september i år.

Som nogle af de væsentligste punkter skal jeg fremhæve, at vi som flammende overskrift for overenskomstforhandlingerne i øvrigt på hele arbejdsmarkedet – dér, hvor der skal forhandles overenskomster i det kommende forår – har et meget stærkt ønske om, og vi mener også selv et meget tungt ansvar for at fastholde den kollektive bevidsthed, at små nominelle lønstigninger kan give en nok så god reallønsudvikling som store inflationsskabende lønstigninger og samtidig flere arbejdspladser.

Det er vigtigt at fastholde den bevidsthed. Det er vigtigt at få nogle resultater, der fastholder det billede, hvis den økonomiske politik i det hele taget skal lykkes. Og det er selvfølgelig måske en grad vanskeligere i en situation, hvor det går så godt med den samlede økonomi, som det gør.

De seneste overenskomstrunder i den offentlige sektor har været præget af meget moderate lønstigninger, og det har været med til at dæmpe omkostningsudvikling og inflationstakt i vores samfund. Ikke desto mindre så har vi haft en gennemsnitlig lønstigningstakt lige i overkanten af vore vigtige samhandelspartnere, og kombineret med, at kronen jo som følge af forskellige valutakursbevægelser, vi ikke har haft indflydelse på, i det store udland, svenskekronen, dollaren, så har kronen styrket sig.

Det har selvfølgelig isoleret set medvirket til en vis svækkelse af konkurrenceevnen. At den samlet set er rimelig god stadig væk, udtrykkes jo i, at eksportudviklingen nu er kommet i gang igen, men alligevel skal vi passe på. Det er her, vi for alvor skal passe på som samfund. Vi skal

undgå, at den meget svage opadgående tendens i inflationen, som vi har set på det seneste, fæstner sig.

Derfor er det helt afgørende for regeringen, at vi i de kommende overenskomstforhandlinger holder fast i en meget smal ramme for at holde inflationen i ave, for at styrke konkurrenceevnen igen og dermed fortsat støtte en stærk vedvarende nedbringelse af ledigheden i Danmark.

Det er klart, at det også som led i bekæmpelsen af arbejdsløsheden er overordentlig vigtigt, at også overenskomstforhandlingerne er med til at udbygge fleksibiliteten på arbejdsmarkedet, understøtte det, som har været overskriften på ændringer i arbejdsmarkedslovgivningen de sidste tre år, og dermed også understøtte en forstærket videre efteruddannelsesindsats.

Finansministeriet vil derfor blandt sine overenskomstønsker have en udbygning, en udvikelse af den statslige videre- og efteruddannelsesordning.

Modernisering af lønsystemer vil også være på dagsordenen. Det nuværende lønsystem er præget af centralisme og ofte en meget ancienitetsfikseret automatik i lønfastsættelsen og har kun undergået nogle mindre ændringer siden 1969. Der er på det lokale plan kun en meget beskeden bevægelsesfrihed på det lønmæssige område, og det harmonerer ikke helt med, at kompetencen på en række andre områder er lagt ud til de enkelte institutioner.

Institutionerne, som har det direkte ansvar for effektivitet og for at levere kvalitetsprægede produkter, skal også have større mulighed for at bruge lønnen som én blandt flere faktorer til at opfylde disse målsætninger.

Derfor er vores mål at få justeret lønsystemer, så en større del af lønnen fastsættes decentralt, og så der er plads til en større resultatorientering og individualisering i lønfastsættelsen. Det hænger jo også sammen med, at staten, det offentlige, skal være i stand til at konkurrere med det private arbejdsmarked om at få de rigtige medarbejdere.

Seniorpolitikken vil også være et tema i de kommende forhandlinger. Vi vil tage seniorpolitikken op fra regeringens side allerede inden overenskomstforhandlingerne i forbindelse med en ny runde trepartsdrøftelser. Men det er klart, at den stigende beskæftigelse og stærkt reducerede tilgang til arbejdsmarkedet i de kommende år, som vi ved vil blive situationen på grund af små ungdomsårgange, gør det nødvendigt at tænke igennem, hvad man kan lægge ind af til-

skyndelser til, at man ikke forlader arbejdsmarkedet i en stadig yngre alder.

Det handler ikke om at tage rettigheder fra folk, det er ikke regeringens politik, men det handler om at skabe nye muligheder, nye tilskyndelser, et mere rummeligt arbejdsmarked, også for de ældre.

Såvel staten som i øvrigt hele arbejdsmarkedet har behov for, at seniorgruppen bliver tilskyndet til at blive, mere end de gør i dag. Der er flere midler, man kan overveje. Hele incitamentsstrukturen, som det hedder på nydansk, skal man ændre, således at der sker en nedtoning af de overenskomstmæssige og aftalebase-rede ordninger, der i tider, hvor personalesituationen var en helt anden, skulle tilskynde ældre medarbejdere til netop at fratræde.

Samtidig skal der sættes på initiativer, der fremmer lysten til at blive i jobbet. Der skal sættes fokus på den fortsatte personlige og faglige udvikling for seniorerne, pensionsordninger m.v. skal opbygges på en måde, der gør det økonomisk mere attraktivt at blive i jobbet, og der skal skabes øget smidighed med hensyn til nedtrapning af arbejdsbyrden samt tilpasning af arbejdets tilrettelæggelse.

Afslutningsvis skal jeg nævne regelforenkling. Det projekt vedrører selvfølgelig hele det statslige regelapparat, men det har også aktualitet i forbindelse med selve overenskomstforhandlingerne. Der findes på løn- og ansættelsesområdet en meget stor bunke regler. Vi er i Finansministeriet i gang med at sanere i bekendtgørelser og cirkulærer, som vi ensidigt selv har fastsat, men en stor del af reglerne er baseret på aftaler, hvor personaleorganisationerne er en part. Det vil derfor kræve en fælles indsats fra parterne at få lavet de nødvendige forenklinger og sammenskrivninger.

Et mål med det projekt, regelforenkling, vil selvfølgelig også være at komme endnu længere væk fra gamle tiders meget minutiøse, detailmæssige regulering til fordel for mere rammeprægede aftaler, som man decentralt kan udfylde.

Det tror jeg er de overskrifter, jeg kan nævne for de kommende overenskomstforhandlinger, som regeringen har på bedding. Det er klart, at vi også vil prøve at samordne vores udspil med de øvrige offentlige arbejdsgivere, som vi altid gør det, og drøfte nogle hovedlinjer, før vi går i gang med de egentlige overenskomstforhandlinger efter nytår.

Forhandling

Jette Gottlieb (EL):

Enhedslisten mener, at det bør være samfundsmæssige hensyn, der er retningsgivende, når finansministeren som den største arbejdsgiver i Danmark tager hul på overenskomstforhandlingerne. Der bør tages hensyn til økonomien, til beskæftigelsen, til kvaliteten i de offentlige ydelser og til de ansattes velfærd.

Den offentlige sektor har jo siden begyndelsen af 1980'erne været under et konstant pres, og de offentligt ansatte har været en jaget gruppe, ikke ud fra en rationel eller driftmæssig effektiviseringsbegrundelse, men først og fremmest af ideologiske grunde.

Det var magtpåliggende for den borgerlige regering at vise, at den var i stand til at slanke den offentlige sektor, alt imens opgaverne voksede og voksede. Når antallet af offentligt ansatte ikke må stige, er der kun den løsning at intensivere og stresse arbejdet for den eksisterende arbejdskraft kombineret med urimelige mængder af overarbejde.

Af Finansministeriets personalepolitiske status fremgår det, at 60 pct. af de statsansatte mener, at de har for meget arbejde i forhold til arbejdstiden, 70 pct. mener, at arbejdstempoet er belastende, og omkring 40 pct. har overarbejde ugentlig eller daglig. Det er alt sammen udsagn, man må tage alvorligt, og så kan man i øvrigt glæde sig over, at der trods dette endnu er et stor flertal af de ansatte, der udtaler sig positivt om deres arbejdsplads, jf. samme statusrapport.

Vi ved godt, at ministeren selv ønsker at nedbringe overarbejdet, men så er det jo også vigtigt, at lønsystemer og andre incitamenter peger på dette, f.eks. rimelige afspadseringsordninger og lignende, både af hensyn til de ansatte og af hensyn til de endnu ikke ansatte, der på denne måde nødvendigvis må komme i arbejde, hvis opgaverne fortsat skal udføres.

Det samme gælder orlovsordningerne. Det er gang på gang at regeringen blevet fremhævet – og i særlig grad, da orlovsordningerne blev nedskåret – at det var et overenskomstspørgsmål at sikre sig gode orlovsmuligheder, at flere ville få mulighed for at bruge dem.

Det er glædeligt at høre, at regeringen har taget dette alvorligt i forhold til uddannelsesmulighederne, og jeg kan forudse, at der vil blive et øget brug af uddannelsesloven til efteruddannelse og videreuddannelse. Det lyder godt.

Men lad os se nogle øgede bestemmelser, der også sikrer brug af mulighed for f.eks. børnepasningsorlov. Det ville jo være dejligt, hvis der f.eks. var økonomiske muligheder, der sikrede, at også fædre tog børnepasningsorlov, og at der samtidig er andre, der kommer i arbejde imens, for der er jo en tendens til, at når nogle går på orlov, sparer man den stilling væk så længe.

Det samme hensyn kunne tages, hvis man formåede at overføre puljejob og jobtræningspladser til regulære stillinger på normale overenskomstmæssige vilkår. Hele den offentlige sektor ville jo bryde sammen, hvis man droppede jobtræningsordningerne fra den ene dag til den anden; så meget er de blevet indarbejdet i den daglige drift i de enkelte offentlige virksomheder.

Det viser med al tydelighed, at opgaverne rent faktisk er der, at jobbene faktisk er der, men at man har valgt at finansiere dem af andre kasser, via andre poster på samme finanslov. Det har ingen mening, og det skaber et ukonstruktivt gennemtræk i de offentlige institutioner, samtidig med at det skaber uværdige løn- og arbejdsforhold for dem, der er i jobtræning.

Der er andre muligheder for at øge indsatsen for at sikre regulær beskæftigelse og samtidig lette trykket for de allerede ansatte. Der kunne ligge forslag om at tilbyde, at dagpenge og aktiveringsmidler kunne overføres til at iværksætte forsøg med nedsættelse af arbejdstiden kombineret med tilsvarende ekstraansættelse. Det koster ikke staten en krone, men det ville give mulighed for at afprøve, hvad det ville betyde for de ansatte og ikke mindst brugerne af det offentlige system, hvis arbejdstiden nedsættes. Mon ikke det ville betyde en udvidet service og øget imødekommenhed over for brugerne?

Vi har i de senere år set en stærk tendens til, at dele også af det offentlige arbejdsmarked, der jo i særlig grad er karakteriseret ved at have med mennesker at gøre, også er begyndt at lave en opdeling i det, man kan kalde en slags præmiearbejdere, der kan det hele og kan klare det hele, og så alle de andre. Vi er ved at få et arbejdsmarked, der kun er beskåret de allerstærkeste at fungere i; alle andre bliver gjort til svage grupper, der skal ansættes under særlige betingelser: gamle, unge, syge, langsomme, slidte og folk, der har været ledige. Indførelse af lønsystemer, der fremmer den tendens, er noget meget kortsigtet.

Da man afskaffede overgangsydelsen, var det med bemærkninger om, at der var sket en stig-

ning i de ældres beskæftigelse; der var altså ikke mere brug for den type af sikkerhedsnet, som der lå i at have en overgangsydelse. Det er jo selvfølgelig også, hvad jeg kan høre, når der bliver talt om, at vi skal have en seniorpolitik, der sikrer muligheden for de ældres fortsatte ansættelse. Men det harmonerer jo meget dårligt med, hvad jeg kan læse i Lønpolitik 1996, hvor der står, at en reduceret nyrekruttering og tilsvarende øget fastholdelse af den ældre del af arbejdskraften indebærer en vis risiko for tilsanding af systemet og dalende effektivitet. Jeg læser faktisk her det helt modsatte. Jeg læser: Det gælder i virkeligheden om at smide dem over 50 år ud i et vist tempo, så vi kan få nogle nye, friske ind.

Jeg siger her, at der kan være en modstrid imellem den førte overordnede politik og så det, man i praksis forsøger at opnå gennem lønpolitik, gennem ændrede lønsystemer og gennem incitamentmotivering.

Jeg ser altså, at der er en vis disharmoni imellem de overordnede politiske udsagn og de pæne hensigter og så den måde, man i praksis har tænkt sig på adskillige områder at fremlægge det.

Jeg vil derfor fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Folketinget opfordrer finansministeren til gennem overenskomstforhandlingerne på det statslige område at arbejde for, at lønsystemer, ansættelses- og arbejdsvilkår udformes, så de bedst muligt fremmer en offentlig sektor, hvor

- der sikres ansættelse på normale overenskomstmæssige vilkår af den fornødne arbejdskraft til varetagelse af de udstukne opgaver,
- der sikres de ansatte trivsel, mulighed for udvikling samt et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø,
- opgaverne løses bedst muligt til gavn for brugerne,
- opgaverne løses bedst muligt til gavn for samfundet som helhed.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 16).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingerne.

Pia Gjellerup (S):

I Socialdemokratiet er vi meget omhyggelige med ikke at indgå som politiske beslutningstager i forbindelse med overenskomstforhandlinger. Kernen i overenskomstforhandlinger er, at to parter gennem grundige og langvarige drøftelser afvejer både overordnede spørgsmål og specifikke spørgsmål inden for områder, emner, brancher og lignende.

Derfor vil vi i dag ikke afvige fra det princip og gå ind med forskellige signaler eller pålæg og binde den ene af parterne og altså bryde princippet om de to ligeværdige parter. Vi vil derfor ikke deltage i beslutninger eller formulering af beslutninger, der på tærsklen til overenskomstforhandlingerne 1997 på statens område vil vride på parternes mulige prioriteringer.

Jeg noterede mig, at fru Jette Gottlieb også i sin begrundelse nævnte en række forhold, som det ikke skulle påvirke, og det var i virkeligheden en vis parallel til det, jeg netop har sagt. Derfor vil jeg sige, at det ærgrer os noget, at vi så på dette tidspunkt, hvor vi står på tærsklen til overenskomstforhandlinger, står med en forespørgsel, hvis intention i virkeligheden kunne være meget bredere, nemlig drøftelse, diskussion, beslutninger og målsætningsfastlæggelse i forhold til statens generelle personalepolitik.

Når forespørgslen finder sted på dette tidspunkt, mener vi, at det bliver umuligt i hvert fald for nogle, der måtte begynde at tolke på en debat, at adskille det fra overenskomstforhandlingerne.

Men vi vil gerne i Socialdemokratiet være med til at diskutere det store emne, og som fru Jette Gottlieb jo nævnte det, så er der med statens tale om den største arbejdsgiver. Kommunernes Landsforening er jo ikke den egentlige arbejdsgiver, men det er vel i øvrigt inden for det kommunale område, at der dog er flest ansatte. Men det er en stor arbejdsgiver, og derved er der også en lang række forhold, der er spændende at se i forhold til, hvordan den store arbejdsgiver agerer.

Det går jeg i øvrigt også ud fra at regeringen er interesseret i. Regeringen udgiver jo, som både forespørgeren og finansministeren har været inde på, publikationer fra tid til anden om, hvordan man gerne vil, og hvordan man søger at gribe tingene an.

Men en bredere drøftelse af personalepolitikken i staten er jo ikke forpasset med denne forespørgsel. Vi vil kunne vende tilbage, når vi har lagt de aktuelle overenskomstforhandlinger bag os og endnu ikke har indledt de næste.

Jeg vil derfor på Socialdemokratiets vegne sige, at vi i dag ikke ønsker at deltage i vedtagelse af dagsordener. Vi vil stemme imod den, der er forelagt, selv om den kunne lyde pæn og ordentlig og venlig. Alt efter hvordan man fortolker den, vil den koste et sted mellem to og et stort antal milliarder kroner, men vi vil ikke begive os ind i fortolkninger. Vi ønsker ikke at bidrage til forvirring af overenskomstforhandlingerne.

Men vi vil som sagt gerne på et mere velvalgt tidspunkt deltage i en diskussion af det, som jeg forstod også på forespørgeren er kernen i interessen i forespørgslen, og det synes jeg vi kan vende tilbage til og måske også i bredere fællesskab tage initiativ til.

Svend Heiselberg (V):

Det var naturligvis spændende at høre, om regeringen havde nogle prioriteringer vedrørende de forestående overenskomstforhandlinger, som finansministeren på nuværende tidspunkt ville indvi Folketinget i. Jeg hørte som sagt ikke noget nyt. Det havde jeg heller ikke ventet, og Venstre vil, som sædvane er, fastholde, at det fortsat er regeringen og ikke Folketinget, der fører overenskomstforhandlinger på statens område, ligesom regeringen også har ansvaret herfor, og jeg forstod på finansministeren, at man ville tage det ansvar alvorligt. Det synes Venstre er klogt.

Vi vil stemme imod den foreslåede parade-dagsorden.

Bendt Bendtsen (KF):

Enhedslisten har fornyet sig en smule, siden der var overenskomstforhandlinger for godt 2 år siden. Dengang lød forespørgslen til finansministeren: »Hvad kan finansministeren oplyse om de tilbud, regeringen har afgivet inden for de overenskomstområder, hvor staten i øjeblikket forhandler overenskomster.«

Nu er ordlyden en lidt anden. Vi er et par måneder længere tilbage i forløbet, men vi er lidt i den samme rille som sidste gang, og man kan forledes til at tænke på den velkendte 90-års-fødselsdag: »Same procedure as last year.« Nu er der blot gået 2 år.

Jeg skal gøre det kort: Det er nu engang regeringen og ikke Folketinget, som forhandler overenskomster på det offentlige område. Lægger regeringen en uansvarlig kurs, går det ud over landets økonomi, og så må vi efterfølgende udtrykke vores mistillid til regeringen.

Vi ønsker ikke at blande os i forhandlingerne og de prioriteringer, som regeringen har foretaget – dem må de have – men vi ønsker selvfølgelig, at regeringen forhandler et ansvarligt resultat hjem.

Jeg vil godt lige benytte lejligheden til at give regeringen et par gode råd, så man ikke forhandler et resultat hjem, som vil ødelægge landets konkurrenceevne, eller som vil skabe flaskehalse eller et øget lønpres.

Når vi her i landet har en positiv udvikling, så er det nødvendigt at se på vores handelspartnere, og gør vi det, må vi konstatere, at konkurrenceevnen er presset, bl.a. på grund af faldende løn- og prisstigningstakter i udlandet.

Danske virksomheders konkurrenceevne er i løbet af de sidste 6 år forringet, og det bliver ikke nemmere, når løn- og prisstigningstakten er faldende på nogle af Danmarks vigtigste eksportmarkeder. I Tyskland er der i indeværende år tale om aftaler, som giver mindre end 2 pct. i samlet stigning i lønomkostningerne. Og herudover kan vi så på den hjemlige front krydre det med nye afgifter, nyt arbejdsmarkedsbidrag, som i 1997 er sat til 0,3 pct., større arbejdsskade-forsikringer og en stigning i arbejdsgivernes elevrefusion.

Jo, der er redt op til dansk erhvervsliv fra regeringens side, og det bør man tænke på, når man indleder sine forhandlinger og foretager sine prioriteringer ved overenskomsterne.

Så skal jeg sige til Enhedslisten, at vi ikke kan støtte den af Enhedslisten foreslåede dagsorden.

Aage Frandsen (SF):

Når staten fører overenskomstforhandlinger, er det jo som en stor arbejdsgiver, der kan være foregangsperson eller -institution i forhold til andre arbejdsgivere, og det er klart, at det i den forbindelse er vigtigt, hvis staten både mener noget som arbejdsgiver og som den, der lægger en linje, og at staten så også forholdsvis tidligt går ind i de forhandlinger og er med til at påvirke den linje, som andre vil lægge.

Jeg ved godt, at der her i Folketinget er en opfattelse af, at det er regeringen, der fører overenskomstforhandlinger. Den er vi enige i. Det er selvfølgelig regeringen, der fører overenskomstforhandlingerne. Men det ville da være underligt andet, hvis vi ikke også her i Folketinget, som til forskellige tider er mere eller mindre bagland for regeringen, giver vores besyv med. Sådan er det også hos Dansk Arbejdsgiverforening, når den fører overens-

komstforhandlinger; den har også et bagland. Og Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har ligeledes et bagland.

Sådan er det, og derfor finder vi det egentlig naturligt, at vi giver regeringen nogle gode ideer, for hvis vi ikke har givet den nogle ideer undervejs, så kan vi i hvert fald ikke bagefter bebrejde den, at den ikke fulgte dem.

Det, jeg i den forbindelse vil fremhæve, er, at vi ikke mener, at det ved de kommende overenskomstforhandlinger drejer sig så meget om at få en hel masse kroner og øre med hjem. Som også finansministeren siger, så kan man godt risikere, at hvis man får mange kroner og øre med hjem, så sluges de af inflation.

Efter vores opfattelse drejer det sig mere om, hvad man kan kalde de kvalitative eller bløde krav. Det er det, der er vigtigt i de kommende overenskomstforhandlinger både set fra et arbejdsgiversynspunkt og fra et samfundsmæssigt synspunkt. I den forbindelse kan det godt være, at staten som arbejdsgiver har de samme interesser, som samfundet har, og det vil sige, at staten også optræder som samfundspart, således at de to ting falder sammen.

Det, SF vil fremhæve i den forbindelse, er for det første spørgsmålet om overarbejde inden for den offentlige sektor og specielt inden for staten. Vi mener, at overarbejde ifølge en samfundsmæssig opfattelse er en uting, men det er også en uting fra et arbejdsgiversynspunkt, for det koster penge.

Den næste ting er spørgsmålet om uddannelse af medarbejderne, som set fra et arbejdsgiversynspunkt er en klar interesse, men også set fra et samfundsmæssigt synspunkt.

Den tredje ting, jeg vil fremhæve, er, at man skal prioriterer medarbejdernes livskvalitet. Det er set fra et arbejdsgiversynspunkt en interesse, men også set fra medarbejdernes og fra de samfundsmæssige interessers synsvinkel et rigtigt synspunkt.

En ting, jeg yderligere vil fremhæve, er spørgsmålet om at fordele arbejdet mere hensigtsmæssigt. Det kan staten være interesseret i, fordi det også aflaster dagpengeudgifterne, og det vil altså sige, at staten som arbejdsgiver har en interesse i, at arbejdet fordeles ordentligt mellem folk, men staten har også ifølge statens almindelige interesser et formål hermed.

Diskussionen om flaskehalse fremhæves somme tider, og det er klart, at det efter vores opfattelse er overdrevet, men det er også klart, at staten som arbejdsgiver har interesse i, at der

ikke er flaskehalse, og det vil sige, at det igen er et spørgsmål om uddannelse, også uddannelse af unge, og et spørgsmål om seniorpolitik.

Om den foreslåede dagsorden vil jeg sige, at selv om formålet med den første pind kan diskuteres, så burde alle være enige i den. Vi er enige i pind 1 i den forstand, at det drejer sig om at ansætte så mange som muligt på almindelige overenskomstmæssige vilkår; det kan man jo ikke være imod. Vi vil sige, at den dagsorden, der er foreslået, er en meget moderat og revisionistisk dagsorden i forhold til de kommende overenskomstforhandlinger, og så kan man ikke være imod. Derfor stemmer vi for dagsordenen.

Når regeringen ikke vil stemme for den, så går jeg ud fra, at regeringen, i hvert fald når det drejer sig om de punkter, der ligger ud over punkt 1, alligevel vil følge de henstillinger, der foreligger. Sådan har jeg forstået det af ministerens besvarelse af forespørgslen.

I den forbindelse vil jeg fremhæve, at det, der ligger i én af pindene, nemlig spørgsmålet om det fysiske og psykiske arbejdsmiljø, også må være et central punkt. Staten må både som arbejdsgiver og som almindelig samfundsrepræsentant være interesseret i, at man også i de kommenede overenskomstforhandlinger prioriterer det, for det er både i statens, medarbejderens og hele samfundets interesse.

Bjørn Elmquist (RV):

Når man drøfter det offentlige lønpolitik som arbejdsgiver, har det været god latin – og det synes vi det skal fortsætte med at være – at det offentlige ikke er lønførende. Det er vigtigt, at vi respekterer og gør os klart, hvad der er kernen i den danske samfundsøkonomi – nemlig den private sektor – og hvis det offentlige bliver lønførende, så kan man dels lokke al kvalificeret arbejdskraft over i den offentlige sektor, dels kan det betyde, at man hæmmer vores konkurrenceevne og altså dermed muligheden for at have en så god økonomisk levestandard i Danmark, som man ellers ville kunne have.

Det er også klart, som vores finansminister har sagt, at der er nogle økonomiske rammer. De kan skifte fra år til år, og vi deler fuldt ud analysen og vurderingen af, hvordan forholdene tegner sig i år. Der skal ikke være udsigt til en voldsom stigning i reallønnen. Det ville være forkert at foregøgle nogen det under de forhandlinger, som er forestående. Vi vil også gerne pege på et par andre vigtige overordnede elementer uden at gå ned i detaljen.

Jeg skal senere komme tilbage til timingen. Tidspunktet for denne debat er måske ikke det mest velvalgte, men det kommer jeg altså tilbage til om et øjeblik.

Det Radikale Venstre synes, at det er klogt at lægge op til et mere fleksibelt og decentralt lønssystem end det, vi ellers har kendt til i efterhånden ganske mange år. Der er en klog udvikling i den retning.

For så vidt angår det decentrale, vil jeg godt ofre et par ord på det, som man i daglig tale betegner med noget, som jeg ikke er helt sikker på at jeg kan bruge her fra talerstolen, uden at formanden rejser sig op eller ryster på hovedet, men det begynder med »f«, og så ender det med »tillæg«; det vil vi nødigt have at de lokale lønordninger ender i. Det ville være forkert, at de, der fedter for chefen – for nu at sige det på den måde – også kan gå hen og få en højere løn. Det vil vi ikke være med til.

Derfor vil vi meget gerne gøre opmærksom på den risiko, der ligger i en sådan decentralisering, hvis det nu er dér, man ender. Den kunne være gift for det gode i ordningen, og derfor er det nødvendigt, at der er visse objektive kriterier, som arbejdsgiveren, chefen, anvender, og som samtidig er synlige for kollegerne, for de ansatte, for deres organisationer og for offentligheden, således at folk, før man tildeler disse tillæg, kan se, om disse objektive kriterier er tilgodeset, og om de er velfortjente og uddelt på en sagligt funderet måde.

Vi synes også, det er klogt, at man fra det offentliges side gør en del ud af videre- og efteruddannelse af de ansatte. Det er vores opfattelse i Det Radikale Venstre, at dér ligger et af de nødvendige svar på den globalisering af økonomien, som vi er klar over er i fuld gang.

Vi ser også gerne, at man fra det offentliges side i stigende grad interesserer sig for skånejobbene. Det har vi lagt op til på forskellig vis, og det er også fra socialministerens og fra arbejdsministerens side noget af det, der peger fremad; dér må det offentlige meget gerne gå i spidsen.

Så endelig til seniorpolitikken, som finansministeren jo også nævnte i sit indlæg, og hvor vi må sikre os, at staten kan blive et godt eksempel for det private erhvervsliv. I den sammenhæng er det også vigtigt, at de trepartsdrøftelser, som forhåbentligt snart kommer i gang, også kan øge udbredelsen af skånejob og dermed hindre, at vi ikke ender med at have en de facto-tilbagevækst i alderen til halv-tredserne. Det vil i hvert

fald være meget uklogt, når vi ser på, hvordan de unge årgange talmæssigt udvikler sig.

Vi har i Det Radikale Venstre en tradition for at gå ind for samordning, også på disse områder. Det kan være en vanskelig balancegang, for det er jo ikke sådan, at det offentlige skal gå ud med løndiktater til det private erhvervsliv; men der er en sammenhæng mellem den lønpolitik, vi som arbejdsgiver fører på det offentliges område og vores regulering som lovgiver og så det, der sker på det private arbejdsmarked.

Jeg vil ligesom Socialdemokratiets ordfører ærgre mig over det valgte tidspunkt for denne debat, fordi forhandlingerne er forestående. Vi bliver derfor i denne debat nødt til – det er i hvert fald vores opfattelse – at forholde os meget generelt og overordnet til spørgsmålet, for ellers er det jo for forhandlerne muligt at slå op i fortrykket og læse referatet af vores debat og så lægge en forhandlingslinje ud fra den for at se, hvor det politiske flertal ligger, hvad finansministeren har tilkendegivet, og hvordan man kan forvente at holdningen vil være. Så derfor er det muligt – man kunne da håbe på det – at en debat, der lå på et andet tidspunkt, også på det overordnede plan kunne blive mere detaljeret og mere bindende på længere sigt.

Af samme grund vil vi fra Det Radikale Venstre ikke stemme for den dagsorden, som her er foreslået. Jeg havde desværre ikke fået den, inden jeg gik på talerstolen, og derfor et lille hjertesuk af mere praktisk karakter, men som alligevel også har lidt indflydelse på vores mulighed for at kommentere dagsordenen mere detaljeret. Man kunne godt omdele den i udkastform til partierne før debatten, så vi havde mulighed for at læse på den og så forholde os lidt mere detaljeret til den.

Kim Behnke (FP):

I slutningen af 1980'erne – min personlige erindring siger mig, at det var i begyndelsen af 1989 – fremsatte Fremskridtspartiet et beslutningsforslag, som gik ud på, at enevælden på dette område, vi behandler i dag, skulle ophøre.

Det er nemlig sådan, at mens vi alle sammen har den opfattelse, at den royale enevælde ikke eksisterer længere i Danmark, er det sådan, at når man taler om staten som arbejdsgiver, hersker enevælden. Det er nemlig sådan, at finansministeren ene og alene på vegne af hele den samlede stat som arbejdsgiver fører overenskomstforhandlinger og indgår overenskomstforlig med arbejdstagernes repræsentanter, og

så har Folketinget bare at rette sig efter, hvad der er blevet aftalt.

Det kender man ikke fra resten af arbejdsmarkedet. Hvis vi går til den private sektor, så er det sådan, at når Dansk Arbejdsgiverforening som den største repræsentant indgår en ny overenskomst, bliver der indkaldt til et særligt møde, hvor det resultat skal forelægges til en egentlig godkendelse. Inden da binder den underskrift, som DA's repræsentanter har givet, ikke.

Går man til den offentlige sektor, til det kommunale område, er det sådan, at når Kommunernes Landsforening har forhandlet en overenskomst på plads, så skal det resultat forelægges og godkendes af et særligt borgmesterkollegium. Og først da gælder overenskomsten, først da er den bindende.

Men i staten gælder enevælden. Finansministeren kommer ikke til Folketinget og spørger om mandat. Nuvel, det kan måske være uhenigtsmæssigt, som hr. Elmquist var inde på, hvis det mandat skal gives i Folketingssalen, men der findes jo andre muligheder.

Finansministeren kan gå til Folketingets Finansudvalg, finansministeren kan gå til Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg og bede om mandat og sikre sig, at et flertal i Folketinget er enig i den forhandlingstaktik, ministeren har tænkt sig at lægge for dagen. Nøjagtig det samme kendes jo fra Folketingets Europaudvalg hver eneste fredag, når det gælder Danmarks relationer til udlandet. Der opnås der forhandlingsmandater.

Når finansministeren derefter er færdig med overenskomstforhandlingerne, bør der som den sidste paragraf i den overenskomst stå, at den først træder i kraft, når den har været forelagt til godkendelse i Folketinget. Det kan så være i selve Folketingssalen, eller det kan være i Folketingets Finansudvalg.

Det beslutningsforslag, Fremskridtspartiet fremsatte i slutningen af 1980'erne, gik ud på, at finansministeren skulle forelægge resultatet for Folketingets Finansudvalg, og først da havde det endegyldig karakter. Men sådan er det ikke. Skiftende finansministre, uanset hvilken partipolitisk farve de har haft, er godt tilfredse med enevælden. De er godt tilfredse med, at det er dem alene, der forestår disse overenskomstforhandling, og så kan resten af Folketinget og Finansudvalget og alting bare rette ind til højre, uanset hvor absurd forhandlingsresultatet måtte være.

Bevares, et flertal i Folketinget kan selvfølgelig vælte regeringen eller bede finansministeren om at gå af, men selv hvis man gør det, binder underskriften, så overenskomsten er gældende.

Hvis vi skulle give finansministeren nogle gode råd forud for de overenskomstforhandlinger, der nu går i gang, mener vi, der er to temaer, der i øjeblikket er de vigtigste.

Det første drejer sig om fleksibiliteten. Den måde, overenskomstsyste­merne, ansættelsesvilkårene er bygget op på i staten, burde høre hjemme for 50 eller 70 år siden. De tunge, tunge systemer, hvor ingen fleksibilitet kendes, men hvor hver holder sig til sit stykke overenskomstpapir, uanset hvor absurd det måtte være, uanset hvor mange ekstra omkostninger der er, når man skal købe folk fri fra afdelinger og departementer, når forskellige driftsenheder skal lukkes, omstruktureres eller f.eks. ændrer status ved privatisering.

Gang på gang, når sagen bliver rejst i den politiske debat enten i Folketinget eller i offentligheden, er den tilbagevendende undskyldning: Ja, men det her kan desværre ikke lade sig gøre, for vi har nogle aftaler med de ansatte, som vi skal overholde. Bevares, Fremskridtspartiet er tilhænger af, at man indgår den slags aftaler, og vi er selvfølgelig tilhængere af, at de bliver overholdt.

Men opgaven for finansministeren må jo være at lave en liste over alle de problemer, man oplever, og så bruge overenskomstforhandlingerne til at få forhandlet de problemer væk; få sikret så fleksible aftaler med de ansattes repræsentanter og deres grupper, at når der er ønske om at privatisere, udlicitere, omstrukturere, decentralisere, deregulere – og alle de andre gode, fornuftige ting, som burde herske i langt større udstrækning – så skal det ikke være en enkelt lille personalegruppes overenskomst, der forhindrer noget godt og fornuftigt og hensigtsmæssigt i at blive gennemført. Sådan er det i dag, og derfor bør finansministeren have det opdrag at få den slags uhenigtsmæssige, gamle forordninger fjernet og få dem forhandlet væk.

Det andet tema, vi mener, finansministeren bør lægge sig på sinde, er at gennemføre en ordning svarende til den, Folketinget med succes gennemførte, da vi afskaffede sømandsskatten. På daværende tidspunkt vedtog Folketinget at fjerne sømandsskatten og havde som sidste paragraf i den lov, der ophævede sømandsskatten, at loven først trådte i kraft på det tidspunkt, hvor der på arbejdsmarkedet for søfarende –

altså mellem rederierne og Sømændenes Forbund osv. – blev indgået nye overenskomster, som tog hensyn til den betragtelige skattelettelse, der forelå. Mange i Folketinget krydsede fingre for, at det nu også kunne lade sig gøre. Vi var heldige. Det var en succes.

Derfor bør finansministeren sørge for, at dette kæmpeområde med alle de statsansatte bliver underlagt samme behandling, nemlig at Folketinget vedtager en betragtelig skattelettelse, og at man så i overenskomstforhandlingerne sørger for, at de aftalte bruttolønninger justeres i forhold til skattelettelserne, så medarbejderne fortsat har den samme nettoløn, selv om vi har fået sat bruttoudgiften for staten ned.

Så kan staten og Folketinget være med til at skabe nøjagtig den samme udvikling for det private arbejdsmarked og for den kommunale sektor, og så kan vi gavne dansk erhvervslivs konkurrenceevne ganske betragteligt, fordi bruttolønudgifterne bliver sat ned, samtidig med at medarbejderens nettoløn bliver bevaret som følge af skattelettelsen.

Det er en mulighed, man kun har hvert andet år, når der er overenskomstforhandlinger, og derfor skal vi i Fremskridtspartiet gentage, at det burde finansministeren lægge sig på sinde og gå i brechen for og sørge for at gennemføre.

Så har der i dag været talt meget om tryghed i ansættelsen og bedre arbejdsmiljø, og Enhedslisten er jo ikke bange for at gå linen fuldstændig ud og konstatere, at der skal et kæmpestort personale til at løse alle de opgaver, der er i den offentlige sektor. Uanset hvad politikerne måtte formulere og sætte i gang af absurde projekter, så skal der bare ansættes folk.

Man bruger det slet skjulte argument, at så længe der er arbejdsløse, kan man lige så godt lade dem være offentligt ansatte. Når man tager i betragtning, at vi altså har fået næsten 20.000 flere offentligt ansatte, mens finansministeren har været finansminister, er der bestemt ikke brug for at ansætte flere. Efter Fremskridtspartiets opfattelse er der tværtimod brug for, at der bliver færre i den offentlige sektor.

Ikke sådan at forstå, at man skal gå i gang med store fyringsrunder, men sådan at forstå, at man skal ændre de pågældendes ansættelsesforhold fra at være statsligt ansatte til at være privat ansatte. Der skal med andre ord privatiseres ganske kraftigt og betragteligt.

Derefter skal Folketinget lade være med at opdigte nye opgaver, som den offentlige sektor skal tage sig af. I stedet skal man begrænse de

opgaver, begrænse den regulering, begrænse den måde, hvorpå den offentlige sektor driver klappagt på almindelige borgere, hvad enten det er skattevæsenet eller miljømyndighederne, og så give borgerne langt større frihed.

Vi skal huske på, at hver eneste gang vi ansætter en medarbejder i det offentlige, så ønsker vedkommende et stort skrivebord, en computer og et kontor osv. med alt, hvad der hører til. Det er meget dyrt. Og aldrig så snart har vi ansat vedkommende, før vedkommende ønsker kolleger, og lige så snart de pågældende er ansat, skal de bevise deres berettigelse. Så opfinder man alle mulige opgaver, som ingen mennesker nogen sinde havde forestillet sig, at det offentlige skulle tage sig af.

Så der er nok at se til for finansministeren, når finansministeren som arbejdsgiver og som den, der skal forhandle på arbejdsgivernes vegne, skal indgå nye overenskomster med de statsansatte. Vi ønsker finansministeren held og lykke, og så håber vi, at finansministeren af egen drift vil indføre den orden, at overenskomstresultatet bliver forelagt til godkendelse i Folketingets Finansudvalg, så finansministeren kan sikre sig, at der er parlamentarisk opbakning bag det forhandlingsresultat, der er blevet opnået.

Til slut skal jeg, hvad der næppe kommer som nogen overraskelse for Enhedslisten, blot meddele, at Fremskridtspartiet ikke kan støtte nogen af de pinde, der er i Enhedslistens dagsorden, al den stund at Enhedslistens forudsætning er, at den offentlige sektor ikke alene skal være så stor, som den er i dag, men også skal være større. Fremskridtspartiet har det modsatte synspunkt.

Ole Donner (DF):

I Dansk Folkeparti mener vi, at forespørgslen i dag kommer på et uheldigt tidspunkt. Vi mener, at den kan påvirke forhandlingerne i negativ retning. I Dansk Folkeparti går vi ind for, at det fortsat er regeringen, der fører de forhandlinger, og ikke Folketinget. At der så kunne gøres nogle forbedringer af den måde, hvorpå de bliver godkendt, som også hr. Kim Behnke var inde på, kan vi være meget enige i. Men som hovedsynspunkt går vi ind for, at det system fortsætter, frem for at vi her i Folketinget åbenlyst diskuterer, hvad de forskellige mener.

Jeg var lige ved at sige, at jeg havde tillid til finansministerens evner til at forhandle, men skal så henvise til det, finansministeren indledte med at sige: Han gik bl.a. ind for, at der skulle

være mulighed for større lønninger, og at det skulle være mere decentralt bestemt, hvordan de nu kunne udbetales, og der skulle være mere uddannelse osv.

Finansministeren nævnte også, at man skulle styrke konkurrenceevnen, og bl.a. skulle man ved tilbud om større lønninger kunne tiltrække noget mandskab fra den private sektor. Det er klart, at det er ikke lige den måde, vi håber, forhandlingerne ender på, men vi vil selvfølgelig også ønske finansministeren held og lykke med forhandlingerne.

Hr. Bjørn Elmquist var inde på, at det offentlige ikke skulle være lønførende. Det er vi 100 pct. enige i. Og hr. Elmquist nævnte et til-læg, men ikke ved navn. Jeg forstod det sådan, at der var nogle, der fedtede for chefens nedre del af ryggen – at det præcis var det tillæg, det drejede sig om, og det gik hr. Bjørn Elmquist i hvert fald ikke ind for. Vi vil sige det på den måde, at der er også goder ved det.

Vi synes, at der både i det private og inden for det offentlige skal være mulighed for at lønne medarbejdere, der gør en stor og god indsats, bedre end andre. Vi er imod det princip, at hvis Pedersen får en krone mere i timen, så skal Sørensen og alle de andre også have en krone mere i timen. Vi mener, at der burde være mulighed for at lave en differentiering af løn-
nen.

Vi mener også, at konkurrenceevnen, som finansministeren omtalte så meget – og styrkelse af kronen osv. – ville regeringen kunne styrke meget ved at lave nogle lavere personskatter og afgifter, så folk ville få mere i posen til sidst. Så ville der ikke være de høje lønkrav.

Vi mener også, at man inden for det offentlige burde forsøge at skabe større arbejdsglæde for de ansatte, f.eks. på den måde, at man uddannede medarbejderne til at være en servicevirksomhed, som var til for borgernes skyld og ikke omvendt. Vi tror på, at medarbejdere, der får lov til at hjælpe borgerne i det daglige, efterhånden vil blive mere og mere glade for deres arbejde, og vi tror på, at det offentlige vil kunne holde på en masse gode medarbejdere, hvis de føler, at de er glade for at gå på arbejde – og borgerne ville blive glade, når de kom ned og bad om hjælp og virkelig fik hjælp og ikke skrankepaveri, som jo stadig findes.

Vi mener også, at medarbejdere, der bliver udstyret med moderne edb osv., kan få større arbejdsglæde i deres dagligdag. Det behøver ikke hver eneste gang at være yderligere kroner og øre, der skal til.

Og med de bemærkninger skal jeg slutte mit indlæg med at sige, at vi ikke kan støtte Enheds-listens dagsorden.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg er glad for, at der i et stort flertal af de faldne bemærkninger har været tilslutning til, at lønforhandlingerne, overenskomstforhandlingerne ikke er et anliggende, man skal komplicere ved meget præcise beslutninger i Folketinget, og at den linje, der har været fra Folketingets side i forhold til skiftende regeringer med hensyn til, hvordan overenskomstforhandlingerne skal føres, er der et stort flertal for at fastholde.

Det er klart, at der er mange vigtige temaer, som har været nævnt i debatten. Jeg tror ikke, at der er nogen meget stor afstand i opfattelsen hos mig i forhold til f.eks. hr. Aage Frandsen og fru Jette Gottlieb om, hvilke retningslinjer der skal være indeholdt i en god personalepolitik.

Jeg vil også godt understrege, fordi det nu har spillet en rolle både som noget positivt og noget negativt i en del af debatten, at antallet af offentligt ansatte er steget, ikke i staten – fordi opgaver jo i stadig stigende omfang lægges ud fra staten, også med den firmatisering, der sker af visse dele af de statslige virksomheder – men i kommunerne.

Hr. Kim Behnke fremstillede det som et problem. Jeg mener, at den moderate vækst, der har været i antallet af kommunalt og amtskommunalt ansatte i ordinære stillinger i de senere år, ikke bare er uundgåelig, men også nødvendig og hensigtsmæssig, fordi der jo også i dette Folketing er et tordnende stort flertal, der ønsker, at de mangler, de servicebrist, vi rundt om har konstateret i forhold til sygehusvæsen, ældreomsorg og børnepasning, skal udbedres.

Det er så også en kommentar til fru Jette Gottliebs indledende bemærkninger, nemlig at det jo ikke er rigtigt, at der er personalestop i den offentlige sektor. Der er en vis vækst i antallet af ordinære arbejdspladser. Når der ikke er det i selve staten, som jeg har det direkte ansvar for, er det, fordi opgavernes antal ikke vokser, men reduceres en smule, anvendelse af ny teknologi bringes ind, rationaliseringer gennemføres i nogle af de store statsvirksomheder som DSB – noget, der kan være smertefuldt, men som er helt nødvendigt. Men nettoresultatet af alt det er jo alene, at antallet af statsligt ansatte er nogenlunde konstant.

Så siger fru Jette Gottlieb både i sine ordfører-bemærkninger her og i den dagsorden, der er

foreslået, og som regeringen ikke kan støtte, at nu skal vi sørge for, at det alt sammen er ordinære job. Jeg skal ikke tage en lang diskussion op om puljeblik og jobtilbud i det hele taget for arbejdsløse, men bare gøre opmærksom på, at det hjørne af jobmarkedet, som er ekstraordinære stillinger og løntilskudsjob, indslusningsjob, om man vil, til det rigtige arbejdsmarked igen for folk, der har været for længe udenfor, jo ikke er nogen massebevægelse. Vi taler om omkring 1 pct. af det samlede antal job i landet. Det er blevet færre, man kan sige heldigvis, i takt med at den ordinære beskæftigelse har været så flot stigende i de senere år, men den procent er omvendt stadig væk efter regeringens opfattelse en nødvendig buffer at have for at give mulighed for, at mennesker, der har svært ved at få fat i det ordinære arbejdsmarked, kan blive hjulpet tilbage til en fast beskæftigelse og dermed styrke deres kvalifikationer og deres muligheder i det hele taget for at komme i understøttet beskæftigelse igen.

Der har fra hr. Aage Frandsens side været nogle bemærkninger om overarbejdet. Det er klart, at vi stadig væk er optaget af så langt som muligt at nedbringe overarbejdet i staten. Vi følger det nøje, og vi har også haft en betydelig fremgang i resultaterne af den indsats, som har været gjort nu i de senere år.

Jeg skal kun sige afslutningsvis, at når regeringen ikke kan støtte dagsordenen, er det jo ikke, fordi de fleste af ordene i dagsordenen virker frastødende på os, det gør de ikke, men det er, fordi den i sin karakter har så mange fortolkningsmuligheder, at man efterfølgende kan definere prisen som værende et sted mellem 0 og 20 mia. kr.

Frank Aaen (EL):

Ja, men jeg skal takke. Vi fik trods alt lidt mere debat og udtrykt lidt flere holdninger, end det lykkedes os at få sidste gang, vi forsøgte at få en debat af den her type, selv om jeg vil sige, at efter debatten er der stadig væk alt for lidt vejledning til finansministeren. Finansministeren må i vid udstrækning gå fra debatten her uden at vide, hvad Folketingets flertal mener om de forskellige overordnede mål, der skal forfølges i de kommende overenskomstforhandlinger, og det synes vi ærlig talt er en skam, og det er synd for finansministeren, at han på den måde må gå i uvished om, hvad der er opbakning til her i Folketinget.

Så vil jeg sige, at det med overordnede mål jo ikke har så meget at gøre med den økonomiske ramme. Jeg er klar over, at det er et centralt spørgsmål for regeringen, men inden for en given økonomisk ramme er der også mulighed for at virkeliggøre mange forskellige principper, og det er ikke i den forbindelse helt afgørende, om det er 2 pct. eller 5 pct. eller 10 pct., der er den økonomiske ramme.

I den forbindelse vil vi sige, at der er meget af det, vi foreslår, og det, vi ønsker, som ikke koster noget. Det er jo et holdningsmæssigt spørgsmål, der godt kan diskuteres uden at blande økonomi ind i det, f.eks. om man synes, det er rigtigere at betale mange for ikke at lave noget eller betale mange for at lave tvangsarbejde i stedet for at give dem et ordinært arbejde.

Jeg forstod finansministerens bemærkning sådan, at ekstraordinært arbejde er en måde at hjælpe folk ind i det ordinære arbejdsmarked på. Jamen det er da fint, men jeg vil holde fast i, at ordinært arbejde nu er den bedste mulighed for mennesker for at komme ind på det ordinære arbejdsmarked, og derfor burde man selvfølgelig koncentrere sig om at skabe så mange ordinære arbejdspladser som overhovedet muligt.

Vi har tidligere sagt her i Folketinget – vi har også dokumenteret det med tal over for Arbejdsministeriet – at der f.eks. kunne etableres 60.000 nye ordinære arbejdspladser i den offentlige sektor, uden at det ville koste en krone mere, end vi i dag betaler i henholdsvis dagpenge og udgifter til forskellige aktiveringsordninger. Det er dog trods alt efter vores opfattelse bedre med 60.000 ordinære stillinger end med 60.000 ekstraordinære stillinger, når det så oven i købet kan gøres uden øgede udgifter.

Vi har jo tidligere gang på gang sagt, at på daginstitutionsområdet er det overskudsgivende at veksle arbejdsløshed til fast ansættelse, fordi man dér altså ikke alene får en besparelse på dagpengeområdet og flere skatteindtægter, men at forældrene jo gladeligt betaler for at få deres børn passet, og derfor altså overskud i den sektor.

Hvad angår de lavtlønnede stillingsgrupper, hvor der er tale om høj arbejdsløshed, men ikke er tale om trusler om flaskehalse, hvor man uden videre, også ifølge regeringens egen filosofi, kunne udvide beskæftigelsen, ja, der er forskellen mellem arbejdsløshed og ordinær ansættelse jo nede på under 10 kr. i timen, når vi medregner det hele. Derfor er der ikke nogen

problemer af økonomisk art; det er et holdningsmæssigt spørgsmål.

Det samme gælder holdningen til resultatløn. Det har ikke noget med den økonomiske ramme at gøre; det har noget at gøre med, hvordan man vil udnytte den.

Så skal jeg sige til hr. Bjørn Elmquist, at der var mange betragtninger om decentral løn og mange måder at beskrive faren ved decentral løn på, som vi må sige ligger meget i forlængelse af Enhedslistens synspunkter.

Jeg skal sige til hr. Aage Frandsen, at vi naturligvis er enige langt hen ad vejen; det er tydeligt at fornemme.

Jeg har noteret mig hr. Bendt Bendtsens synspunkt om, at Folketinget ikke skal blande sig i de kommende overenskomstforhandlinger. Da man så kom lidt længere hen i indlægget, viste det sig, at det altså var i den retning, Enhedslisten foreslår, man ikke skal blande sig, hvorimod hr. Bendt Bendtsen ikke havde noget som helst imod at give anbefaling om løntilbageholdenhed og synspunkter, som arbejdsgiverne er enige i. Så der er lidt bevægelse i det konservative synspunkt angående principperne, kan man sige.

Så skal jeg afsluttende sige til fru Pia Gjellerup, at vi beklager, at Socialdemokratiet ikke ønskede at gå mere ind i en debat om det principielle og om målsætningen i overenskomstforhandlingerne. Men jeg vil alligevel så takke den socialdemokratiske ordfører, på samme måde som jeg vil takke den radikale ordfører for tilsgagnene om på et andet tidspunkt at gå ind i en egentlig debat om løn- og arbejdsvilkårene og om det offentlige arbejdsmarked.

Jeg vil derfor sige, at det da også for os er et udmærket udgangspunkt på den her debat, hvis vi kan være enige om, at lige så snart overenskomstforhandlingerne er afsluttet, tager vi en fælles debat her i Folketingssalen, hvor vi vurderer resultatet, og om der var enighed om de mål, som blev forfulgt af regeringen i overenskomstforhandlingerne. Så kunne vi måske på den måde få en debat også på et tidspunkt, hvor den stadig væk er interessant, og hvor mange mennesker ville have stor interesse i at høre, hvad Folketingets partier mener om den ting. Så jeg kan love, at vi vender tilbage om ganske få måneder med en forespørgsel tilsvarende den, vi har haft i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 16 af Jette Gottlieb (EL) forkastedes, idet 15 (SF og EL) stemte for, 94 (S, V, KF, RV, FP, CD og DF) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Forhandling om redegørelse nr. EU 1: Landbrugs- og fiskeriministerens redegørelse af 5. november 1996 om forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93 om indførelse af en kontrolordning under den fælles fiskeripolitik. KOM(96)232. (Redegørelsen anmeldt 5/11 96. Redegørelsen givet 5/11 96. Meddelelse om forhandling 5/11 96).

Forhandling

Ove Fich (S):

Det er med dyb forundring, at jeg må konstatere en massiv borgerlig modstand mod at etablere et satellitsystem til positionsbestemmelse af store fiskerifartøjer, for systemet rummer adskillige fordele. Systemet vil sikre et stop for, at der sker fiskeri i andre områder end dem, fiskerne må befinde sig i i henhold til reglerne. Derfor er det et meget vigtigt middel mod svindel. Ofte konstaterer vi jo, at kontrollen i visse andre EU-lande er meget lemefældig. Med dette system vil der blive skabt en ens og meget effektiv kontrol.

Systemet er også en administrativ forenkling, idet fiskerifartøjerne i dag med jævne mellemrum skal indberette mange oplysninger, herunder når de skifter fiskerizone. Det vil de kunne slippe for i fremtiden.

Systemet er så oplagt til fordel for de mindre både, der vil blive sikret mod, at store fartøjer fisker ulovligt i områder, som netop er erhvervsgrundlaget for de mindre både.

Systemet øger også fiskernes sikkerhed, da man i tilfælde af ulykker ved nøjagtigt, hvor fartøjerne befinder sig. Derfor støttes forslaget meget varmt af en lang række lande, herunder f.eks. Irland.